
Ministerstwo Gospodarki

DEPARTAMENT ANALIZ I PROGNOZ

Warszawa, 23 marca 2011 r.

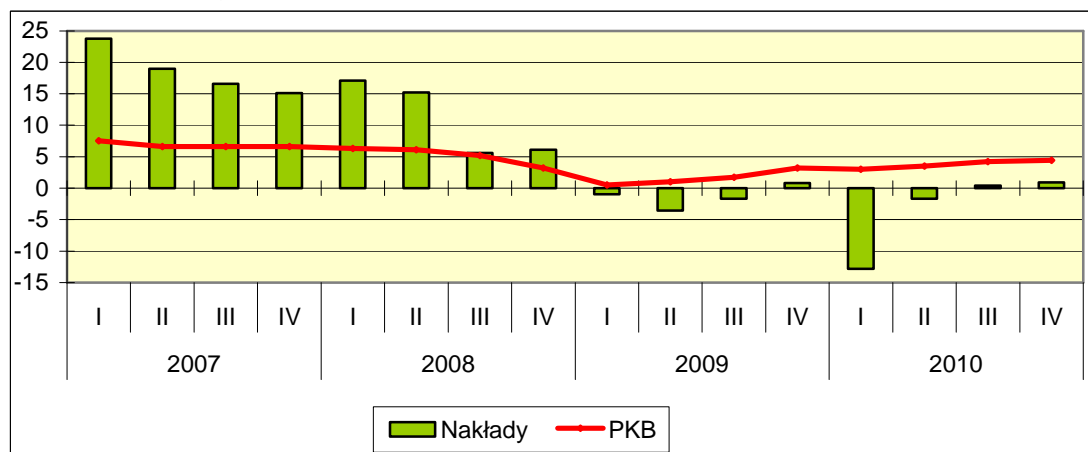
Misją Ministerstwa Gospodarki jest stworzenie najlepszych w Europie warunków prowadzenia działalności gospodarczej

Informacja na temat nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w 2010 roku

1. PKB i nakłady brutto na środki trwałe

W kolejnych kwartałach roku 2007 oraz I półrocza 2008 roku notowano dynamiczny wzrost nakładów brutto na środki trwałe. Tempo wzrostu przekraczało 15%. Skutkiem globalnego kryzysu ekonomicznego oprócz istotnego spowolnienia tempa wzrostu PKB było także m.in. spowolnienie tempa wzrostu nakładów, a następnie ich bezwzględny spadek. Zmniejszenie nakładów (od 1,0% do 3,6%) notowano w trzech pierwszych kwartałach 2009 roku. W IV kwartale nastąpił niewielki wzrost (o 0,8%). Natomiast w I kwartale 2010 roku miał miejsce bardzo głęboki spadek, o 12,8%. Poczynając od II kwartału dynamika nakładów wzrasta. W II kwartale odnotowano jeszcze niewielki spadek o 1,7%. W III oraz IV kwartale nakłady nieznacznie wzrosły (odpowiednio o 0,4% i 0,9%). W skali roku 2010 nakłady spadły o 2,0% wobec spadku o 1,1% rok wcześniej.

Kwartalne zmiany PKB i nakładów brutto na środki trwałe (w %)

2. Nakłady inwestycyjne podmiotów gospodarczych¹

Po dynamicznym wzroście nakładów inwestycyjnych w roku 2007 oraz I półroczu 2008 roku, od II półrocza roku 2008 nastąpiło znaczące spowolnienie, a następnie ograniczenie działalności inwestycyjnej. W roku 2009 roku nakłady podmiotów gospodarczych w cenach stałych spadły o 11,9%. W roku 2010 spadek był znacznie mniejszy i wyniósł 3,2%. Pomimo spadku nakładów w 2010 roku w stosunku do niskiej bazy 2009 roku obserwuje się istotną

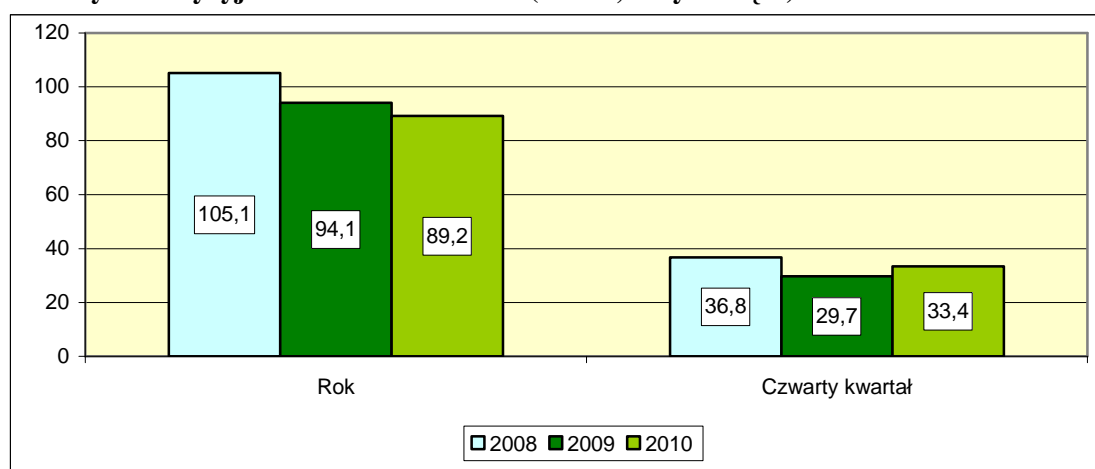
¹ Dotyczy podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

poprawę sytuacji w zakresie inwestowania. Świadczą o tym następujące okoliczności (ceny bieżące):

- rosnąca, wraz z upływem kolejnych kwartałów 2010 roku, dynamika inwestycji. Tempo spadku nakładów inwestycyjnych wyhamowało z 22,8% po sześciu miesiącach do 14,2% po dziewięciu miesiącach i 5,1% po upływie roku. W czwartym kwartale nastąpił wzrost inwestycji o 12,3%.
- wyższy udział nakładów poniesionych w czwartym kwartale w ogólnej kwocie rocznych nakładów. W 2009 roku udział stanowił 31,6%, a w 2010 roku 37,4%.

W 2010 roku podmioty gospodarcze zrealizowały nakłady inwestycyjne w wysokości 89,2 mld zł. Były one niższe od poniesionych przed rokiem o 3,2% w cenach stałych i o 5,1% w cenach bieżących.

Nakłady inwestycyjne w latach 2008-2010 (mld zł, ceny bieżące)

W strukturze technicznej nakładów² dominowały nakłady na maszyny i urządzenia z udziałem 45,5% (49,0% przed rokiem) oraz na budynki i budowle 42,1% (41,4% przed rokiem). Nakłady na środki transportu stanowiły 11,3% wobec 8,6% przed rokiem.

W trzech spośród siedmiu badanych sekcji gospodarki nastąpił w 2010 roku wzrost nakładów: w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i gorącą wodę (o ponad 20%) oraz powyżej 10% w dostawach wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami oraz w transporcie i gospodarce magazynowej. Najgłębszy spadek nakładów odnotowano w przemyśle przetwórczym (o prawie 20%) oraz w handlu i naprawach (o prawie 15%).

Analizując nakłady inwestycyjne poniesione wyłącznie w czwartym kwartale 2010 roku stwierdza się ich wzrost w sześciu sekcjach, najwyższy w transporcie i gospodarce magazynowej (o prawie 40%) oraz o ponad 30% w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i gorącą wodę oraz w górnictwie i wydobywaniu. Jediną sekcją, w której odnotowano spadek inwestycji (o prawie 5%) był przemysł przetwórczy.

W porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich sekcjach zwiększył się udział nakładów inwestycyjnych poniesionych w czwartym kwartale w ogólnej wielkości nakładów poniesionych w 2010 roku..

² W dalszej części opracowania wskaźniki struktury i dynamiki liczone są z cen bieżących.

Nakłady inwestycyjne i ich zmiany w sekcjach gospodarki (ceny bieżące w %)

	Nakłady inwestycyjne		Zmiana do poprzedniego okresu w %				Udział nakładów czwartego kwartału w nakładach rocznych w %	
	w mln zł		Rok		Czwarty kwartał			
	2009	2010	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Ogółem	94 063	89 237	89,5	94,9	80,8	112,3	31,6	37,4
Przemysł	58 339	54 510	92,8	93,4	79,9	110,1	31,3	36,9
Górnictwo i wydobywanie	4 947	4 573	97,9	92,4	67,2	132,6	27,7	39,7
Przetwórstwo przemysłowe	34 754	27 924	84,1	80,3	70,5	95,8	28,6	34,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	12 240	14 882	99,9	121,6	93,8	134,0	36,6	40,4
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja	6 398	7 131	150,7	111,5	129,3	112,1	38,0	38,3
Budownictwo	2 953	2 774	101,1	93,9	134,5	112,7	29,1	34,9
Handel, naprawa pojazdów samochodowych	10 683	9 105	86,5	85,2	65,7	101,0	28,7	34,0
Transport i gospodarka magazynowa	6 965	7 821	86,1	112,3	85,0	139,0	34,4	42,6

Spośród 22 badanych działów przemysłu przetwórczego wzrost nakładów inwestycyjnych w 2010 roku odnotowano w trzech: produkcji skór i wyrobów skórzanych (o 34%), produkcji wyrobów z drewna (o 12%) oraz produkcji artykułów spożywczych (o 8%). Najgłębszy ponad 50% spadek miał miejsce w produkcji metali. Ponad 40% spadku odnotowano natomiast w produkcji koksu i produktów rafinacji ropy naftowej, produkcji odzieży i w produkcji wyrobów tytoniowych.

3. Inwestycje rozpoczęte

W 2010 roku rozpoczęto prawie 138 tys. nowych zadań inwestycyjnych, o 3,9% mniej niż przed rokiem. Wartość kosztorysowa tych zadań zamknęła się kwotą 48,6 mld zł, wyższą o 35,8%.

Spośród siedmiu badanych sekcji wzrost wartości kosztorysowej odnotowano w czterech, najszybszy w transporcie i gospodarce magazynowej (o ponad 180%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz i gorącą wodę (o prawie 90%). W budownictwie wartość kosztorysowa wzrosła o ok. 15%, a w przemyśle przetwórczym o ok. 3%. Bardzo głęboki spadek odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (o ponad 50%).

Dynamiczny wzrost wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych jest sygnałem świadczącym o przełamywaniu niekorzystnych tendencji występujących w zakresie inwestowania. W ostatnich kwartałach wzrostowi PKB i produkcji towarzyszył spadek lub symboliczny wzrost nakładów inwestycyjnych. Następowало zwiększenie wykorzystania zdolności produkcyjnych przedsiębiorstw. Warunkiem dalszego zwiększania produkcji w najbliższych kwartałach będzie zatem zwiększenie inwestycji.

4. Potencjalne możliwości samofinansowania inwestycji

Potencjalne możliwości samofinansowania inwestycji w 2010 roku zwiększyły się. Relacja nadwyżki inwestycyjnej do poniesionych nakładów wzrosła z 1,73 do 1,92. Główną przyczyną był spadek nakładów inwestycyjnych o 5,1%, przy jednoczesnym wzroście nadwyżki o 4,7%. Zmniejszenie skłonności do inwestowania skutkowało wzrostem inwestycji krótkoterminowych przedsiębiorstw na koniec 2010 roku do prawie 179 mld zł (o ok. 17 mld zł, o 10,4%). W konsekwencji relacja inwestycji krótkoterminowych do poniesionych nakładów inwestycyjnych zwiększyła się w ciągu roku z 1,72 do 2,01.

L. p.	Treść	2009	2010	Dynamika (4 : 3)
		mln zł		%
1	2	3	4	5
1	Wynik netto (3-2)	78 865	89 446	113,4
2	Strata netto	18 670	13 718	73,5
3	Zysk netto	97 535	103 164	105,8
4	Amortyzacja	65 700	67 800	103,2
5	Nadwyżka inwestycyjna (3 + 4)	163 235	170 964	104,7
6	Nakłady inwestycyjne	94 063	89 237	94,9
7	Relacja (5 : 6)	1,73	1,92	x
8	Inwestycje krótkoterminowe	162 069	178 974	110,4
9	Relacja (8 : 6))	1,72	2,01	x

Relacja inwestycji krótkoterminowych do nakładów inwestycyjnych wg stanu na koniec 2010 roku w poszczególnych sekcjach wykazywała znaczne zróżnicowanie. Najwyższe wskaźniki występowały w budownictwie (6,53) oraz handlu i naprawach (2,92). Natomiast najniższą relację odnotowano w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami (0,57). W pozostałych sekcjach relacja kształtowała się w przedziale od 1,2 do 2,0.

Przedsiębiorcy mają duże możliwości samofinansowania inwestycji. Problemem pozostaje natomiast zwiększenie ich skłonności do inwestowania, na co decydujący wpływ będą miały oczekiwania przedsiębiorców, co do kształtowania się koniunktury.

*

**

Po głębokim spadku nakładów brutto na środki trwałe w I kwartale 2010 roku, silna tendencja spadkowa wyhamowała w II kwartale. W III oraz IV kwartale tendencja spadkowa została przełamana, nakłady inwestycyjne nieznacznie wzrosły. Jednocześnie nastąpiło istotne zwiększenie wartości kosztorysowej nowo rozpoczynanych inwestycji. Od kilku kwartałów spadkowi lub niewielkiemu wzrostowi nakładów inwestycyjnych towarzyszy dynamiczny wzrost produkcji. Zdolności wytwórcze przedsiębiorstw wykorzystywane są w coraz wyższym stopniu. Warunkiem zwiększenia produkcji w najbliższych kwartałach będzie zatem zwiększenie zdolności wytwórczych, co wymaga dokonywania inwestycji. Wyżej wymienione okoliczności, w połączeniu z wysokim wzrostem PKB w 2010 roku oraz poprawiającą się koniunkturą pozwalają przewidywać, iż w najbliższych kwartałach nastąpi ożywienie inwestycyjne.